

METAALFONDSEN PME EN PMT WILLEN DAT POLITIEK STAP ZET OM VERLAGEN TE VOORKOMEN

'Pensioenen korten nu niet verantwoord'

De hakken van Jos Brocken (werkneemersvoorzitter PMT) en Eric Uijen (bestuursvoorzitter PME) gaan flink in het zand in het eerste grote interview dat ze gezamenlijk geven in het jaar van de dreigende kortingen. Idioot en onverantwoord, vinden de voorzitters het dat ze zeer waarschijnlijk de pensioenen moeten gaan verlagen. En niet uit te leggen aan de deelnemer. Tegelijkertijd is er de vraag hoe het zo ver heeft kunnen komen. Er zijn ook meer dan genoeg fondsen die wel financieel vet op de botten hebben.

Waar is het bij jullie misgegaan?

Brocken: „Volgens mij zijn er niet zulke grote verschillen tussen de grote pensioenfondsen. Als je kijkt naar de dekkingsgraden in de afgelopen kwartalen zie je dat ze allemaal ongeveer hetzelfde zijn.”

Maar dan kijkt u alleen naar de metaalfondsen en ABP en PFZW. Er zijn ook fondsen bij die wel hogere dekkingsgraden hebben.

Brocken: „Zeker, er zijn ook grote fondsen, zoals bpfBouw, met een hogere dekkingsgraad. Dat zijn keuzes die in het verleden gemaakt zijn over renteafdekking of vastgoed, die achteraf in de beleggingsportefeuille anders uitpakken.”

U zegt dat het geluk geweest is?

Brocken: „Nee, maar onze beleggingsportefeuilles hebben de afgelopen jaren eigenlijk prima uitgepakt. Want als je kijkt naar de vermogensontwikkeling en rendementen: tien jaar geleden hadden we €28 miljard in de kas, en nu ongeveer €75 miljard.

Uijen: „Voor ons geldt dat het in 2007 €20 miljard was

Het is het jaar van de waarheid voor de PME en PMT, de pensioenfondsen in de metaalsector. De kans is groot dat ze eind dit jaar moeten korten. Een tikkende tijdbom, zeggen Jos Brocken en Eric Uijen, voorzitters van de fondsen.

door **Leon Brandsema** en **Martin Visser**

en nu €50 miljard. Meer dan een verdubbeling.”

Brocken: „Als je kijkt naar de rendementen, zit je in grootte van ongeveer 7% per jaar. En dat zijn gewoon goede rendementen. Dus het probleem zit hem niet zozeer in de vermogenspositie en het rendement, maar dat we in dit stelsel op een soort surplus blijven qua dekkingsgraden omdat we hele lage rentes hebben. We kunnen wel schokken in rendementen opvangen, maar rentes op dit lage niveau, dat gaat niet.”

En dus zitten we in de situatie met te lage dekkingsgraden en dreigende kortingen: wat nu?

Uijen: „Ik denk dat het een tikkende tijdbom is die dit jaar af lijkt te gaan voor ons. Er is een kans van 70 tot 80% dat we de pensioenen moeten verlagen per 1 januari 2020, wat natuurlijk een ontzettend grote kans is. Terwijl we gewoon rond de 100% dekkingsgraad zitten.

'Kans op verlagen 70 tot 80%'

Jos Brocken (links, PME) en Eric Uijen (PMT) willen dat de politiek ingrijpt om pensioenverlagingen te voorkomen.
 FOTO RIAS IMMINK

We hebben het geld dus in kas. Het is toch niet uit te leggen dat we dan nu moeten korten? Wij verwachten van de politiek dat ze nu echt een stap zet om te voorkomen dat we moeten verlagen. En we willen daar liever een structurele oplossing voor dan een tijdelijke. Maar liever een tijdelijke dan geen.”

Hoe gaat u uw deelnemers hierop voorbereiden?

Brocken: „We hebben het nooit onder stoelen of banken gestoken. We hebben steeds gezegd: we moeten voorkomen dat we deelnemers op het allerlaatste moment gaan confronteren met kortingen. We hebben zelfs een aparte website ingericht met allerlei aspecten rondom korten. Want wij willen de deelnemers duidelijk maken dat daar een heel grote kans op is.”

Waar bestaat die informatie uit? Wanneer is het tijdig?

Brocken: „Via onze nieuwsbrieven, blogs, kwartaalberichten.”

Uijen: „En op gepensioneerdenbijeenkomsten, beide fondsen organiseren die. Die zalen zitten steeds voller. Eerst ging het om 300 mensen, inmiddels is het al tegen de 600.”

En wat horen jullie over sentiment in die zalen?

Brocken: „Je ziet aan alle kanten dat mensen het volledig onverantwoord vinden als we nu in een kortingsituatie komen.”

Dat krijgen jullie niet

uitgelegd in zo'n zaal?

Brocken: „Nou ja, je krijgt het wel uitgelegd. Maar het wordt niet geaccepteerd. Het is ook wel een beetje lastig om te zeggen: 'Mensen, we hebben €75 miljard in kas, we krijgen een miljard meer premie binnen per jaar dan we uitkeren, maar we gaan ten onder als we nu niet verlagen.' Terwijl dat verlagen voor veel mensen een dramatisch effect heeft. We zijn niet tegen verlagen als het moet, maar verlagen als onze dekkingsgraad nog wel boven de 100% zit, daar hebben wij echt moeite mee.”

Jullie vinden het zelf ook idioot?

Uijen: „Zeker, het is in dit stadium onverantwoord. De mensen die we tegenkomen, of het nou werkenden of gepensioneerden zijn, zijn echt boos. En ze verlangen van ons, de besturen, dat wij voor hen op de bres springen.”

Brocken: „En terecht, want daar zijn we voor. Want die mensen worden echt geraakt in hun inkomens. Wij hebben geen mensen met 'tropische eilandpensioenen'. Het gaat om €600 tot €700 aanvullend pensioen per maand. Terwijl de prijzen stijgen, gaan wij misschien de pensioenen met tientallen euro's verlagen. Dat is echt dramatisch voor mensen.”

Hoe groot gaan die kortingen uitpakken? Waar moeten mensen rekening mee houden?

Uijen: „Dat is heel moeilijk

te bepalen. Pas op de allerlaatste dag van dit jaar weten we hoe groot de verlaging wordt. En we hebben vorig jaar gezien dat de markten op het laatste moment nog flink inzakten.”

De ramingen dat het in sommige gevallen het om pensioenkortingen van 10% kan gaan, zijn geen spookverhalen?

Uijen: „Nee, zeker niet. En konden we maar een beetje vertellen aan de mensen hoeveel het wordt. Maar omdat het afhangt van onze financiële positie op de allerlaatste dag van dit jaar, weten we het dan pas.”

De afschaffing van de doorsneesystematiek is ook een heet hangijzer, zeker vanwege het prijskaartje dat eraan hangt. Kunnen jullie je dat veroorloven?

Brocken: „Als je daarvoor kiest, moet je ervoor zorgen dat de mensen die er een nadeel van ondervinden, gecompenseerd worden. En eigenlijk is er nog steeds geen manier om dat te doen. Het kost €60 of €100 miljard hoor je, maar wie gaat dat betalen? Als het uit de pensioenfondsreserves moet komen, omdat je eigenlijk een schuld uit de toekomst naar voren haalt, dan zal je meteen moeten korten.”

Hebben jullie al berekend wat het voor jullie fondsen betekent?

Uijen: „Bij ons gaat het om €4,5 miljard.”

Brocken: „Bij ons zit het tussen €4,5 en €6 miljard.”

Minister Koolmees wil ook meer keuzevrijheid. Bijvoorbeeld het opnemen van 10% cash bij pensionering. Wat vinden jullie daarvan?

Uijen: „Ik denk dat er heel wat mensen zijn die staan te juichen om dat te doen. Als het mogelijk gaat worden, zullen er zeker mensen gebruik van maken. Aan de andere kant is dat ook een groot gevaar.”

Wat is het gevaar?

Uijen: „Dat je te veel opneemt. We leven steeds langer. De kosten van de zorg nemen toe.”

U bent niet ontevreden dat sociale partners zijn afgestapt van een persoonlijk pensioenpotje naar een collectiever stelsel?

Uijen: „Dat inzicht is er gekomen. Dat ondersteunen wij heel erg.”

Brocken: „In onze sector hebben wij echt baat bij een collectief pensioen waarbij de solidariteit wordt geregeld over de generaties heen.”

Maar dan is eigenlijk de conclusie dat het nieuwe pensioenstelsel wat jullie betreft betekent dat je de garantie loslaat en verder niks?

Brocken: „Het afschaffen van de garantie is voor ons het allerbelangrijkst. Kijk bijvoorbeeld naar de afschaffing van de doorsneepremie, dat is niet een wens van fondsen en sociale partners. Daar zit een duidelijke politieke overtuiging achter.”

